

ส้มเสี้ยว

ผศ.ดร.ระวีวรรณ แก้วอมตวงศ์

ที่มาของรูป : นันทวัน และอรนุช, สมุนไพรไม้พื้นบ้าน4, 2546.

ส้มเสี้ยว

เป็นพืชที่พบทั่วไปในประเทศไทย มีชื่อวิทยาศาสตร์ *Bauhinia malabarica* Roxb. วงศ์ Fabaceae ใบมีรสเปรี้ยว ใช้ประกอบอาหารได้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เป็นพืชยืนต้นสูงได้ถึง 15 เมตร ใบเป็นรูปไข่ (ovate) ปลายใบแยกออกจากกัน (bifid) แต่ละปลายใบกว้าง ฐานใบเว้าเป็นรูปหัวใจ (cordate) ขอบเรียบ หูใบเป็นเส้น ร่วงง่าย ดอกเป็นช่อแบบกระจับ (raceme) ก้านช่อดอกย่อยสั้น ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น (dioecious) ผลเป็นฝักรูปดาบแบน ยาว 20-25 เซนติเมตร ปลายแหลมมีจงอยยาว มีลาย ในฝักประกอบด้วยเมล็ดรูปขอบขนานจำนวน 10-30 เมล็ด

สรรพคุณ

ตำรายาไทย ไม่ระบุส่วนที่ใช้ ฟอกโลหิต แก้ไอ แก้ไข้ ขับเสมหะ รักษาแผลเปื่อยพัง ห้ามโลหิต แก้ท้องเสีย (Boonyapraphatsara and Chokchaicharoenporn, 1996) ในตำรายาพื้นบ้านอีสาน ใช้

เปลือกต้นผสมรากสามสิบ และรากพังคี่ ต้มน้ำดื่ม แก้อัมพฤกษ์ อัมพาต (ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546)

การศึกษาทางพฤกษเคมี

เปลือกต้น พบ สารกลุ่ม racemosol ได้แก่ racemosol A, preracemosol B, racemosol, de-O-racemosol (Kittakoop et al., 2000) ใบ พบสารกลุ่ม flavonoids เช่น kaempferol, quercetin , isoquercitrin เป็นต้น (Kaewamatawong et al, 2008)

เอกสารอ้างอิง

ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2546. สมุนไพรพื้นบ้านอีสาน กรุงเทพฯ : มูลนิธิมหาวิทยาลัยมหิดล.

Boonyapraphatsara, N., Chokchaicharoenporn, O. 1996. Medicinal Plants IV. Prachaon Printing, Bangkok, p.460-461.

Kittakoop, P., Kirtikara, K., Tanticharoen, M. and Thebtaranonth, Y. 2000. Antimalarial Preracemosols A and B, possible biogenetic precursors of racemosol from *Bauhinia malabarica* Roxb. *Phytochemistry* 55(4): 349-352.

Kaewamatawong, R., Kitajima, M., Kogure, N., Takayama, H. 2008. Flavonols from *Bauhinia malabarica*. *Journal of Natural Medicines*. 62: 364-365.